

Næringsudvalgets betænkning over

Medlemsforslag om iværksættelse af et tværnordisk forskningsprojekt til dokumentation af konkurren- ceudsættelsens effekter for de nordiske

1. Udvalgets forslag

Næringsudvalget foreslår att

Nordiska rådet beslutar

att avsluta det formella ärendet genom att sända ett brev till Nord-Forsk och de nationella forskningsråden, med en uppmaning till dem att förbehållslöst igångsätta ett nordiskt forskningsprojekt för att dokumentera konkurrensutsättandets konsekvenser för de nordiska välfärdssamhällena

2. Baggrund

Medlemsförslaget har diskuterats i utskottet, senast i januari 2015. Utskottet har varit enigt i att studien är relevant och intressant, förutsatt att forskningen sker förbehållslöst och utan implicita antaganden om att konkurrensutsättelse är något negativt per se. Vidare att ett forskningsprojekt av det slag som föreslås bör bygga på redan existerande forskning, om sådan finns, samt att överlåta åt forskarvärlden att reglera de exakta formerna och organisering av ett dylikt forskningsprojekt.

3. Høring

Sekretariatet har undersökt i vilken mån Nordiska ministerrådet har möjlighet att påverka forskningens substans. Det svar som har avgivits visar tydligt att allt inflytande över forskningens innehåll, är delegerad till Nord-Forsk, och i förlängningen de nationella forskningsråden. Det är således meningslöst att adressera Nordiska ministerrådet eller de nordiska regeringarna i forskningsfrågor. Ska frågan lyftas bör det vara direkt till Nord-Forsk och de nationella forskningsråden.

4. Udvalgets synspunkter

Næringsudskottet har därför beslutat att inte behandla detta förslag vidare mot en rekommendation, utan att istället avsluta det formella ärendet med ett formellt brev till de nationella forskningsråden och NordForsk, där dessa uppmanas igångsätta ett forskningsprojekt i medlemsförslagets anda, med hänsyn taget till de synpunkter som framförts under "bakgrund".

5. Konklusion

Næringsudvalget föreslår att

Nordiska rådet beslutar

att avsluta det formella ärendet genom att sända ett brev till NordForsk och de nationella forskningsråden, med en uppmaning till dem att förbehållslöst igångsätta ett nordiskt forskningsprojekt för att dokumentera konkurrensutsättandets konsekvenser för de nordiska välfärdssamhällena

Köpenhamn den 26 mars 2015

Eero Suutari (samI)

Flemming Damgaard Larsen (V)

Irene Johansen (A)

Lena Asplund (M)

Mikkel Dencker (DF)

Pyry Niemi (S)

Rikard Larsson (S)

Ruth Mari Grung (A)

Steingrímur J. Sigfússon (VG)

Nordisk Råd

A 1615/næring

Behandles i:
Næringsudvalget

Bilag:
Medlemsforslag

J.nr. 14-00002-17

Betænkning over medlemsforslag om iværksættelse af et tværnordisk forskningsprojekt til dokumentation af konkurrenceudsættelsens effekter for de nordiske velfærdstater

Det foreslås, at der iværksættes et tvær-nordisk forskningsprojekt til dokumentation af konkurrenceudsættelsens effekter for de nordiske lande. Formålet er at belyse konkurrenceudsættelsens konsekvenser for ydelse-nes kvalitet, det offentlige økonomi, bruger- og medarbejderforhold, samt fordelingspolitiske aspekter.

Behov for dokumentation af konkurrenceudsættelsens effekter

Over de seneste årtier er en stadig større andel af de offentlige opgaver i de nordiske velfærdsstater blevet konkurrenceudsat blandt private aktører på markedet. Hvor konkurrenceudsættelsen indtil for få år siden primært var kendetegnende for de tekniske serviceområder såsom rengøring, vedligeholdelse af veje og affaldsindsamling, vinder konkurrenceudsættelse nu gradvist større indpas på de traditionelle velfærdsområder som ældrepleje, daginstitutioner, skoler og sundhedsområdet.

På trods af den stigende konkurrenceudsættelse har to store nordiske undersøgelser for nyligt vist, at der findes meget lidt dokumentation af konkurrenceudsættelsens effekter for centrale parametre som pris og kvalitet i opgaveløsningen (Hartman, 2011; Petersen m.fl., 2011). Med iværksættelsen af et nordisk forskningsprojekt, som samler de stærkeste forskningsmiljøer i Norden, er der en unik mulighed for at opbygge en tværgående viden og dokumentation af konkurrenceudsættelsens effekter for de nordiske velfærdsstater. Centrale effekter af konkurrenceudsættelse, som forskningscenteret skal belyse, inkluderer konsekvenser ift. økonomien, kvaliteten i opgaveløsningen, bruger- og medarbejderforhold, samt fordelingspolitiske aspekter.

Organisering af et tvær-nordisk forskningsprojekt

Der foreslås iværksat et tvær-nordisk forskningsprojekt med deltagelse af førende forskere fra alle fem nordiske lande. Der gennemføres ved projektets start en fælles begrebs- og metodeudvikling, hvorved det sikres, at analyserne baseres på "state of the art" indenfor effektanalyse af konkurrenceudsættelsens konsekvenser. Der gennemføres parallelle analyser på fire udvalgte opgaveområder i hvert af de fem nordiske lande, så resultaterne understøtter tvær-nordisk erfaringsopsamling og vurdering af konkurrenceudsættelsens konsekvenser. Det giver projektet et unikt undersøgelsesdesign, som kan etablere en tværgående og sammenlignelig viden om erfaringer med konkurrenceudsættelse på tværs af både opgaveområder og landegrænser.

Organisering og tvær-nordisk samarbejde

Forskningsprojektet organiseres som et nordisk samarbejdsprojekt, der både skal bidrage til udvikling af det nordiske forskningssamarbejde og etablering af praksisnær viden om effekterne af konkurrenceudsættelse i de nordiske lande. Udover forskningssamarbejde skal projektet bidrage til tværgående erfaringsopsamling- og udveksling i det nordiske område, så der skabes et evidensbaseret grundlag for den fremtidige beslutningstagning om konkurrenceudsættelse i de nordiske lande.

Projektet forankres i de relevante nordiske universiteter, og ledes af en styregruppe med repræsentanter fra de førende forskningsmiljøer i landene. Styregruppen er ansvarlig for økonomistyring, afrapportering og sikring af fremdrift, og tager stilling til placering af sekretariat på et universitet, der har den fornødne ekspertise og erfaring med ledelse af store forskningsprogrammer af den art.

Afrapportering, budget og tidsplan

Forskningscenterets resultater afrapporteres i form af kortere delrapporter henvendt til praktikere og politikere på området samt i form af videnskabelige artikler til nordiske og internationale tidsskrifter. Desuden afholdes en konference for en bred kreds af politikere og beslutningstagere i de fem lande, hvor projektets centrale læresætninger præsenteres. De beskrevne aktiviteter og del-aktiviteter kan gennemføres med et samlet budget på ca. 12-15 mio. DKK¹. Projektet gennemføres som et tre-årigt nordisk samarbejdsprojekt i perioden 2014-2016/7 (afhængig af opstartstidspunktet). Centeret afrapporterer løbende resultaterne via rapporter og artikler, så det på samme tid sikres, at den etablerede viden er forskningsmæssigt valideret og spredes til praksis. Resultaterne kan afrapporteres med udgangspunkt i følgende tidsplan, jf. tabel 1.

Tabel 1: Tids- og aktivitetsplan.

Periode	Aktiviteter	Produkter og udgivelser
1. halv-år 2014 – 2. halvår 2014	Etablering af center, fælles metodeudvikling og systematisk review af eksisterende viden	Forskningsoversigt over hidtidige undersøgelser af konkurrenceudsættelse i de nordiske lande
1. halvår 2015	Effektanalyse af område 1 (fx ældreboliger og plejehjem)	Rapport om effekter på område 1 + del-analyser indsendt til videnskabelige tidsskrifter
2. halv-	Effektanalyse af om-	Rapport om effekter på område

¹ Dækkende følgende delaktiviteter: Review af nordiske erfaringer med konkurrenceudsættelse (ca. 1 mio. kr.), fælles metodeudvikling (ca. 1 mio. kr.), gennemførelse af 4 parallelle delanalyser i fem lande (ca. 0,5 mio. pr. styk, i alt 10 mio. kr.), ledelse af centeret i tre år (ca. 1 mio. kr.) og samlet afrapportering (1 mio. kr.). Alle tal i DKK.

Nordisk Råd

A 1615/næring

Behandles i:
Næringsudvalget

Bilag:
Medlemsforslag

J.nr. 14-00002-17

år 2015	råde 2 (fx daginstitutioner eller sundhed)	2 + del-analyser indsendt til videnskabelige tidsskrifter
1. halv-år 2016	Effektanalyse af område 3 (fx vedligeholdelse af veje)	Rapport om effekter på område 3 + del-analyser indsendt til videnskabelige tidsskrifter
1. halv-år 2016	Effektanalyse af område 4 (fx rengøring eller affaldsindsamling)	Rapport om effekter på område 4 + del-analyser indsendt til videnskabelige tidsskrifter

Nordisk Råd

A 1615/næring

Behandles i:
Næringsudvalget

Bilag:
Medlemsforslag

J.nr. 14-00002-17

På baggrund af ovenstående foreslås at

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at iværksætte et tvær-nordisk forskningsprojekt til dokumentation af konkurrenceudsættelsens effekter for de nordiske velfærdstater, hvor formålet er at belyse konkurrenceudsættelsens konsekvenser for ydelsernes kvalitet, det offentliges økonomi, bruger- og medarbejderforhold, samt fordelingspolitiske aspekter

at afrapportere projektets resultat gennem kortere delrapporter henvendt til praktikere og politikere på området samt i form af videnskabelige artikler til nordiske og internationale tidsskrifter

at afholde en konference for en bred kreds af politikere og beslutningstagere i de fem lande, hvor projektets centrale læresætninger præsenteres

København den 5. januar 2014

Finn Sørensen (EL)

Steingrímur J. Sigfússon (VG)

Torgeir Knag Fylkesnes (SV)

Referencer

Hartman, L. (2011). *Konkurrensens konsekvenser*. Stockholm: SNS Förlag.

Helby Petersen, O.; Hjelmar, U.; Vrangbæk, K. & La Cour, L (2011): *Effekter ved udlicitering af offentlige opgaver. En forskningsbaseret gennemgang af danske og internationale undersøgelser fra 2000-2011*. København: AKF.